

 <p>FAKULTA FILOZOFICKÁ ZÁPADOČESKÉ UNIVERZITY V PLZNI</p> <p>Katedra filozofie</p>	<p>PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE</p>
--	--

Práce (co se nehodí, škrtněte): diplomová / ~~bakalářská~~

Posudek (co se nehodí, škrtněte): ~~vedoucího~~ / oponenta

Práci hodnotil(a) (u externích hodnotitelů uveďte též adresu a funkci ve firmě): Mgr. Karolína Jiráková, Ph.D.

Práci předložil(a): Bc. Lucie Vejvodová

Název práce: Transformace antické mytologie v moderní a současné evropské literatuře

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Diplomantka sama vymezuje v Úvodu cíl následovně: „Záměrem práce je poukázat na rozdíly mezi moderní a klasickou verzí mytologického příběhu, přičemž hlavní bod komparativní analýzy představuje prozkoumání transformace ženských postav antické mytologie v rámci feministické re-definice.“ Stanovený cíl byl bezpochyby naplněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Téma je bezesporu náročné a struktura práce ukazuje, že diplomantka zvolila precizní a ne jednoduchý postup, aby se k hlavnímu tématu proměny ženského prvku na pozadí antického dědictví v současné beletrii dopracovala. Práce je založena na úctyhodné četbě, přičemž studentka zaujala reflektovanou pozici čtení skrz feministicky laděné interpretace. Předložený text je tak na jednu stranu výsledkem pečlivé teoretické práce stejně jako vlastních interpretačních rozhodnutí, které jsou tvůrčím způsobem aplikovány na rozbor vybraných literárních děl, a to těch antických i současných (už tento výkon není samozřejmý). Po obsahové stránce považují za nejvýznamnější (stejně jako nejvíce otevřené k polemice) segmenty nazvané „Shrnutí – Jak je mýtus transformován?“ (části 4.2.4, 4.3.4.). Práce je krásným příkladem dovedností studentky našeho magisterského oboru, kdy je schopna dělat validní spojnice mezi starým a novým ukazovat na kontinuitu stejně jako proměnu člověka v západním civilizačním okruhu.

Z pozice čtenáře/opponenta vyslovuji připomínku, že práce značně přesahuje očekávaný/doporučený rozsah. Text obsahuje části, které s centrální otázkou souvisí spíše volněji a ačkoli mohly hrát roli při samotném formování přístupu, v práci působí nadbytečně (například exkurzy do jiných kulturních okruhů, kam autorku vede například četba Eliadeho; případně části práce, kde se studentka dostává až do pravěku; nejsem si také jistá, zda je v rámci interpretace současné feministicky laděné beletrie využíván podrobný exkurz k vymezení mýtu z první kapitoly).

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Formální úprava se vymyká obvyklému standardu diplomových prací a zejména co se týká jazykového projevu se jedná o velmi vyspělý text. Práce je psána kultivovaným a projasňujícím stylem. Neodpustím si drobnou připomínku, a to že Sofoklova díla (a texty dalších antických autorů) nemohou být pro takto nastavenou práci již z principu sekundárním textem (viz členění použité literatury).

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Celkový dojem z práce je výborný, jádrem textu je čtvrtá kapitola Komparativní analýza mytologických adaptací, kde studentka ukazuje, jaký posun lze sledovat v současné beletrii, která využívá mytologických motivů; důležitou roli hraje v tomto ohledu taktéž kapitola druhá Transformace mýtu v moderní literatuře, kde byla půda pro analýzu připravena. Velmi pěkné spojnice se daří studentce nalézt ve třetí kapitole mezi ženským elementem a bohyněmi. Vyzdvihnout je třeba nejen přečtené, ale především s porozuměním zpracované množství literatury, a to jak literárních děl (starých i nových), tak odborných textů.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Uvádím jednu připomínku, která je diskusního charakteru (nic nemění na tom, že předložená práce je promyšleným celkem). V pozadí celé práce je možné cítit interpretační rozhodnutí číst starší literární texty optikou patriarchálně nastaveného společenství/diskursu. Díky tomu pak nutně současná beletrie vychází jako pomyslný vítěz ve prospěch ženské perspektivy a prožívání světa. To je samozřejmě možné a má to své opodstatnění a zakotvení ve společenských proměnách.

Na druhou stranu v řecké literatuře nacházíme natolik širokou paletu ženských charakterů, která se prostě vzpírá jednoduchému zaškatulkování, a proto se nabízí otázka, vůči čemu se diplomatka a okruh autorů a literátů, o které se opírá, vymezují. V případě attických tragédií, které taktéž přinášejí nově interpretované mýtické příběhy, se tento problém otevírá obzvláště zřetelně (ale ani homérské ženské postavy nejde snadno zobecnit). Řecké tragédie jsou mnohovrstevnatými texty a rozklíčování jejich poselství je vždy novým interpretačním úkolem. Ženské charaktery jsou pak potvrzením této mnohoznačnosti, protože jejich hlas je zde slyšet a prolamuje se do světa mužů. Volím jeden příklad, jaký typus redukce mám na mysli, když s Vámi polemizují. „Jak postava Klytaimnéstry, tak ale i postava Kasandry se objevuje v moderních adaptacích původních mýtů, které se snaží oběma ženským protagonistkám vnést novou perspektivu. Vzniká zde však zajímavý paradox – obě postavy jsou v původním vyznění jejich příběhu popsány jako blouznící, pomatené, či dokonce přímo šílené. Klytaimnéstra je převážně brána jako záporná postava žárlivé manželky a Kasandra je okolím vnímána jako šílená věštkyně. Oběma postavám je ale na základě transformace mýtu udělena nová role – stávají se jednou z centrálních postav v knize a je jim umožněna vlastní perspektiva pohledu na události, jež je obklopují.“ (str. 30, podtrženo KJ). To, že by v řecké tragédii nezastávaly ženské charaktery centrální role, či že by zde nebyl prostor na vlastní pohled, může čtenář tragických textů jen těžko přijmout, což není věc preferované interpretace, nýbrž také textové evidence (nejde jen o hlavní hrdinky typu Klytaimnéstra, Médea, Antigona, ale i o sborové pasáže pronášené mužským či dokonce ženským společenstvím, ve kterých se otevírá kritika mužského či prostě jednoznačného vnímání světa).

Zvolená interpretační strategie pak dokonce ústí do svého druhu paradoxu. Když v závěru píšete, že „Tragika příběhu v moderní adaptaci vyplývá z bezprostředního působení bohyň, které určují Médein osud, nikoliv z postavy samotné Médeie, jež je v Eurípidově verzi mýtu obtěžkána hamartii.“, působí to, jako byste se spolu s moderními adaptacemi vrátila celá tisíciletí zpátky ke starším, archaičtějším uchopením člověka aischylovského typu, kde v rámci osudového chodu světa zbývá člověku jen málo prostoru pro vlastní jednání.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Navrhuji známku výborně.

Datum: 21. 5. 2024

Podpis